

Bătrâna și ereticul

(scenetă de teatru creștin ortodox bazată pe fapte și personaje adevărate)

Motto : *Vorba spusă, pronunțată, are mult mai multă forță
de convingere decât cea scrisă.*
Descartes

Decorul : În dreapta scenei, la stânga spectatorilor, se află o inscripție pe care scrie „Satul Nucșoara”. De cealaltă parte, la dreapta spectatorilor, se află o altă inscripție pe care scrie „Județul Argeș”. La mijlocul scenei este o bancă, o bancă la poartă, așa cum se obișnuiește în satele românești. Pe fundalul din spatele băncii, în fața spectatorilor, simbolizată o casă de țară cu pridvor, ferestre mari, perdele, etc. Tot pe scenă, la dreapta spectatorilor, se găsește o cruce mare de lemn culcată, lăsată jos. Lângă cruce se află o inscripție pe care scrie **„Această troiță a fost ridicată în memoria partizanilor Haiducii Mușcelului din Nucșoara asasinați de comuniști”**.

Personajele :

- Bătrâna, Mama Rizea, Elizabeta Rizea, 80 de ani ;
- Ereticul, un tânăr în jur de 25-30 de ani ;
- Gheorghe Rizea, soțul bătrânei, 92 de ani ;
- Cornel Drăgoi, 66 de ani ;
- Un tânăr anonim, în jur de 20 de ani ;
- Poștașul satului, în jur de 40-50 de ani ;
- Comunistul satului, în jur de 50-60 de ani.

La început, la ridicarea cortinei, pe scenă se află doar Mama Rizea. Bătrâna stă singură pe bancă și toarce lână ținând fusul în mână și învârtindu-l. Este îmbrăcată în ie și costum popular, așa cum poartă femeile la satele din zona Argeș. Apare ereticul din stânga spectatorilor și dreapta bătrânei. El este bine îmbrăcat, în costum și cravată. Într-o mână are o geantă cu cărți și reviste, iar în cealaltă o biblie sectară.

Ereticul : Bună ziua, mamaie !

Bătrâna : Mnă-zîua, maică ! *(Și, plictisită, își vede în continuare de fusul ei.)*

Ereticul : Mamaie, mata știi ce este Biblia ? Uite, dacă ai două minute, aș vrea să-ți vorbesc despre Biblie și despre Domnul Isus Cristos.

Bătrâna : Văleu, maică, văleu ! N-ai fi și dumniata tot vriun comunist deghizat în altciva ? N-ai fi vrut lup în pele de oaie ? Asta nu o fi, oare tot o manevră a securității ? *(Hup! Începe să devină „interesantă” discuția și pentru ea.)*

Ereticul : Nu, mamaie, nu ! Eu nu sunt nici securist, nici comunist. Acum în august 1992, aici în România, mamaie, nu mai sunt nici comuniști, nici securiști. *(plin de mândrie și îngâmfare)* Eu sunt predicator, mamaie ! Eu predic cuvântul lui Dumnezeu !

- Bătrâna :** Da !? Ce vorbești, maică !? Nu știam că există așa ceva. Da, maică, văd că nu ieși popă. Din câte știu io, maică, iei, popii, iei priedică la biserică ! Dumniata ai biserică ? Uni priedici ? Da, de ce nu ieși îmbrăcat în costum di popă, maică !?
- Ereticul :** Nu, mamie, nu, eu nu sunt popă din ăia de care vezi mata la biserică ! Popii ăia la care mergeți dumneavoastră la biserică, ăia sunt răi și mai mult strică lumea decât s-o îndrepte ! Voi, ortodocșii, îi numiți „Părinte”, dar iată ce scrie aicea în Biblie la Matei, capitolul 23, versetul 9 : *„Părinte să nu chemați vouă pe pământ, căci Unul este Părintele vostru, Carele ese în ceruri.”*
- Bătrâna :** Așa o fi, maică, dacă tu zici, că văd că dumniata ai cartie. Da, eu de popa-l nostru de la biserică și de biserică nu mă lepăd, cum nu mă lepăd de Domnul Iisus Hristos.¹
- Ereticul :** Mamaie, toți popii de la voi de la biserică sunt curvari, sunt stricați, sunt bețivi și sunt lacomi de bani !
- Bătrâna :** Ba, eu parcă n-aș zice așa ceva maică. Uite, vezi dumniata plăcuța aia ? (*și arată spre placa de pe cruce.*) Le pentru băieții care a luptat în munți și pe care i-a împușcat comuniștii. Ie, maică, printre iei a fost și popi, trei preoti a fost, maică, a fost toți oameni dieștepți, cu cartie multă. Iar popii ăia a fost oameni cinstiți, curajoși, și care a luptat și a murit ca să apere credința și biserica de comuniști.
- Ereticul :** Mamaie, la voi la biserică aveți icoane, și vă închinați la ele, iar în biblie scrie foarte clar (*își desface Biblia - pregătită deja - și citește*) : *„Să nu-ți faci chip cioplit, nici asemănarea vreunui lucru din câte sunt în cer sus și din câte sunt pe pământ jos, și să nu te închini acelor, și să nu slujești lor, că Eu sunt Domnul Dumnezeuul tău.”* Uite, așa scrie, la cartea Ieșirea, capitolul 20, versetul 4. (*Și îi arată „cartea” sa.*)
- Bătrâna :** Așa o fi, brie , dacă tu zici. Da, eu știu că atunci când mă uit la icoana cu Domnul Iisus Hristos și a Maicii Domnului, eu nu văz doar imaginia lor, ci îi văd pe ei înșiși, pe iei vii, în carne și oasă, aici lângă minie. Uite (și scoate o fotografie din buzunar), eu când mă uit la fotografiile cu copiii și nepoți miei plecați la oraș, de câți ori văz pozele astiea, eu pe copiii și pe nepoți miei îi văz, maică. (*Mama Rizea „zâmbeste” ușor și discret.*)
- Ereticul :** Păi, mata nu-nțelegi, mamaie, că Dumnezeu, oprește lucrul acesta, adică să faci asemănarea celor de pe pământ cu a celor din cer !?
- Bătrâna :** Așa o fi, maică, dacă tu zici. Da, eu știu că de câți ori văz icoana Domnului Iisus Hristos și a Fecioarei Maria, de câte ori le văz, eu îi simt aproape, aici, lângă mine, îi văz și-i simt coliea, lângă mini. Și, să-ți mai spui io ceva. Am văzut și io la televizor filmul cu Domnul Iisus Hristos. Ei, și când am văzut io cum Îl băteau, și-L băteau, și-L băteau, atunci m-am gândit io :

¹ Luca 10, 16 : Cel ce vă ascultă pe voi, pe mine Mă ascultă; și cel ce se leapădă de voi, de Mine se leapădă; iar cel ce se leapădă de Mine se leapădă de Cel ce M-a trimis pe Mine.

- Ereticul :** Uite așa ne-au bătut și ne-au chinuit și pe noi pentru Domnu Hristos, tot așa cum L-au bătut și L-au chinuit și pî El. Da, pîn-la urmă, tot o-nviat ! Mamaie, ce-ai văzut dumneata la televizor n-a fost decât un film. Ce legătură are filmul cu Biblia !? Filmu-i una, și Biblia-i alta. Și cine te-a bătut pe mata, mamaie, așa cum L-au bătut pe Isus Christos ?
- Bătrâna :** Comuniștii, maică, comuniștii ! Așa cum pe timpul Lui, L-au bătut pe Domnul Hristos, tot așa ne-au bătut și ne-au chinuit și pe noi comuniștii ! Și de-aia, maică, țîu la pept și la inimă crucia și icoana cu Domnu Hristos, că și El, ca să învie, o fost bătut și chinuit la fel ca și noi.
- Ereticul :** *(Un pic mai „șifonat” și tot încercând să schimbe subiectul.)* Și ce este, mamaie, cu crucea asta aicea ? *(Arată spre crucea de jos și o lovește cu piciorul.)* Voi, ortodocșii, voi aveți cruce și vă închinați la ea, dar nu-i decât un lemn, și nimic mai mult !
- Bătrâna :** Ba, nu, maică ! Ba, nu ! Țasta, ce vezi dumniata, ăsta nu-i numai un simplu lemn, asta-i O TRO-I-ȚĂ, maică, O TRO-I-ȚĂ ! Noi cinstim și ne închinăm Crucii Lui Dumnezeu ! Noi nu batjocorim Crucia și nu suntem vrăjmașii Ei, maică ! ²

(Din dreapta spectatorilor apare Moș Gheorghe Rizea.)

- Moș Rizea :** Bună ziua, taică ! *(Și se așează pe bancă lângă Mama Rizea, lângă soția lui.)*
- Ereticul :** Bună ziua tataie !
- Bătrâna :** Ia vezi, mă Gheorghe, tu-nțelegi ceva din ci spuni băietu aista ? Că eu, zău, nu-țeleg nimc din ci zice !
- Ereticul :** Tataie, dumneata știi ce-i aia Biblia ? Uite, *(îi arată și lui Biblia sa sectară)* dacă ai două minute pot să-ți vorbesc despre Biblie. Tocmai ce-i spuneam și lu mamaie că Biblia interzice să mergeți la popi, să vă închinați la icoane și să vă faceți cruci ! *(Din nou arată spre crucea de jos și-o lovește cu piciorul.)*
- Moș Rizea :** Hei, taică, dac-ai știi dumneata câți au murit și câți și-au dat viața ca să apere credința ortodoxă n-ai mai vorbi așa de urît, taică !
- Ereticul :** Dar de ce au murit ? Cine i-a omorât și de ce ?
- Bătrâna :** Spune-i, Gheorghe, spune-i și dumnealui ca să știe ce-am pățit noi !
- Moș Rizea :** Noi, tinere, noi am luptat în munți împotriva comunismului și împotriva comuniștilor.
- Ereticul :** Păi, tataie, noi când eram la pionieri ne-au spus că cei care au luptat în munți au fost teroriști, fașciști, legionari, criminali de război !

(Tocmai ce apare și Domnul Cornel Drăgoi care a asistat la ultimele dialoguri.)

- C. Drăgoi :** N-au fost, domnule dragă, n-au fost ! Această mișcare, organizația propriu zisă numită „Gruparea Haiducii Muscelului”, era compusă din intelectualii

² Filipeni 3, 18 : Fiindcă mulți - despre care v-am vorbit adeseori, iar acum v-o spun chiar plângând - se poartă ca dușmani ai crucii lui Hristos.

satelor, fără să țină seama că sunt țărăniști, liberali sau legionari. Această mișcare nu a fost nici țărănistă, nici legionară, ci anticomunistă și antirusească. N-au fost, domnule, n-au fost în nici-un fel «criminali de război» așa cum îi consideri dumneata. Ei au fost eroi, martiri și luptători pentru libertate și democrație !

Bătrâna : Așa, Cornele ! Așa, mamă. Ia povestește-i și dumnealui cum am fost noi chinuiți și ce-am pățit noi din cauza comuniștilor !

C. Drăgoi : Dar cine-i domnul ?

Bătrâna : Păi întreabă-l și tu, c-ădineauriia venii aici la mini la poartă.

C. Drăgoi : Cine sunteți dumneavoastră ? *(Îi întinde mâna să facă amândoi cunoștință.)*

Ereticul : Eu sunt predicator ! Eu predic cuvântul lui Dumnezeu și pe Isus Christos ! Și de aceea am venit să vă vorbesc despre biblie. *(Îi arată și lui Biblia sa.)*

C. Drăgoi : Ah ! Eu am crezut că sunteți vrun reporter de la televiziune sau de la vrun ziar din București, că acum, de când a apărut Tuța la televizor, tot vin tot felul de oameni pe la noi prin sat.

Ereticul : Eu nu sunt de-aici din sat. Eu sunt de la oraș, și umblu din sat în sat, din casă-n casă, ca să predic Biblia. Dar, tot nu am înțeles de ce țineți crucea asta mare aicea ? *(Din nou o lovește cu piciorul arătându-o și lui.)*

C. Drăgoi : Crucea aceasta, domnule dragă, este ca s-o ridică și să facem un monument în memoria partizanilor care și-au dat viața pentru libertate, democrație și biserică, luptând împotriva comunismului aici la noi în sat și în satele vecine.

Ereticul : De-asta ați spus dumneavoastră că nu au fost «criminali de război» ?

C. Drăgoi : La noi în sat, domnule dragă, noi toți am fost țărăniști și am făcut parte din Partidul Național Țărănesc al lui Ion Mihalache. Inclusiv unchiul Doamnei Rizea *(și arată spre Mama Rizea)*, a fost deputat țărănist, s-a numit Gheorghe Șuța și a fost prima victimă la noi în sat pe care au împușcat-o comuniștii.

(Apare tânărul. În mână are un buchet de flori. Încă de la intrarea pe scenă o vede pe Mama Rizea.)

Tânărul : Doamnă ! Doamnă ! Dumneavoastră sunteți Elizabeta Rizea ?

Bătrâna : Da, maică, da, eu.

Tânărul : Doamnă, vă rog dați-mi voie *(se apleacă în genunchi în fața ei, îi ia mâinile și i le sărută)* să sărut aceste mâini care-au jertfit și au chinuit ! Dați-mi voie, vă rog, să mă închin în fața demnității, curajului și a eroismului românesc ! *(Vorbește în continuare fiind tot în genunchi în fața ei.)* V-am văzut zilele trecute la televizor, la serialul «Memorialul Durerii» și am ținut neapărat să vin aici, la dumneavoastră acasă, și să vă mulțumesc pentru tot ceea ce ați făcut împotriva comuniștilor, pentru tot binele, cinstea și onoarea făcută neamului acesta și acestei țări. Cei ca dumneavoastră ați spălat obrazul de rușine al țării ! Dumneavoastră sunteți și reprezentați curățenia sufletească, deplina și desăvârșita nevinovăție ; dumneavoastră sunteți exemplul total de bunătate, blândețe și generozitate.

(Toți cei patru prezenți în scenă sunt surprinși de atitudinea neașteptată a tânărului vizitator care i-a oferit florile, i-a sărutat mâinile și a sărutat-o pe ambii obraji.)

Bătrâna : Mulțumesc, maică, mulțumesc ! Viezi, brie, că mai sunt oameni cu suflet ! Uite că mai are oamenii suflet !

Tânărul : *(Tocmai ce s-a ridicat în picioare și el.)* Când v-am văzut, doamnă, la televizor, și când am realizat cât de mult ați luptat, cât ați suferit și cât de mult ați jertfit pentru această țară și acest popor, am plâns tot filmul, doamnă ! Tot filmul am plâns ! Iar după aceea mi-am zis : Trebuie neapărat să mă duc s-o văd și eu ! Trebuie neapărat să merg acolo la Nucșoara și să m-aplec în fața acestui simbol de luptă, de simplitate umană și mândrie națională !

Bătrâna : Doamne ! Doamne ! Doamne ! A venit, domnule, doamna aceea de la București, de la tiliviziune și m-a filmat³. Mi-a zis c-o să mă dia la tilivizor să mă vadă toată țara ! Și așa a făcut, scumpa de ia ! Dumnezeu s-o ajute și să-i arate la tilivizor pe toți cari a luptat și a suferit din cauza comuniștilor !

Tânărul : Comunismul a căzut, și prin cei ca dumneavoastră România a ieșit din nou învingătoare în lupta ei cu istoria nedreaptă și cotropitoare.

C. Drăgoi : *(către eretic)* Uite, domnule, vezi, vezi că mai sunt și tineri care au înțeles și înțeleg pentru ce am luptat noi și de ce ne-am sacrificat viețile și tinerețile iubind această țară și libertatea ei !

(Tânărul s-a ridicat și merge să salute pe fiecare dând mâna cu ei.)

Tânărul : *(către Moș Rizea)* Dumneavoastră sunteți soțul ? Domnul Rizea ?

Moș Rizea : Da, taică, da, eu sunt.

Tânărul : Am văzut la televizor că și dumneavoastră ați făcut 14 ani de închisoare.

Moș Rizea : Așa este, taică, din 49 până-n 64, 14 ani în total.

Tânărul : Să știți că mai sunt și oameni care vă iubesc și care apreciază întreaga dumneavoastră viață dedicată luptei împotriva comunismului.

Bătrâna : Vezi, brie, că mai sunt și tineri, așa ca dânsul, cari înțelege și apreciază ce-am făcut noi ?

Tânărul : *(arătând spre ceilalți doi bărbați)* Sunteți din aceeași familie ?

Ereticul : Nu, nu. Eu sunt doar în vizită și în trecere. Eu sunt predicator ! Eu predic Biblia și cuvântul lui Dumnezeu !

Tânărul : *(pornește în hohote de râs)* Păi, bine, domnule, și dumneata tocmai aici ți-ai găsit să predici !? Pe acești oameni vrei dumneata să-i convingi să treacă la religia dumitale !? Pe acești oameni nu i-au convins comuniștii, cu toate metodele lor, să treacă la ei, și vrei dumneata să-i convingi să se lase de credința strămoșească și de idealurile lor !? *(continuă să se amuze cu poftă)*

³ Fiind vorba de Doamna Lucia-Hossu Longin de la Televiziunea Română, realizatoarea serialului «Memorialul Durerii».

- Bătrâna :** Asa, maiăă, așa ! (*Și Mama Rizea se amuză.*) Răspunde-i dumniata cum trebuie și cum ar merita.
- Tânărul :** Asta ar fi culmea ! Ce n-au reușit dușmanii bisericii cu forța, cu violența și cu brutalitatea lor, să reușiți voi, sectarii, cu minciunile și manipulările voastre !
- Bătrâna :** Tu știi, maică, Biblia ? Ai citit-o ? Ai studiat-o ? (*Îl întreabă pe tânăr.*)
- Tânărul :** Nu, tanti, nu. N-am avut nici timp și nici biblie ca s-o citesc.
- Bătrâna :** Maică, voi tinerii, să puneți maică, mâna pe cartie, și să citiți mult, mult, ca să-i convingeți și pe dumniilor ! L-am auzit io o dată pi popa de la noi din sat când a zis o dată la biserică : «*Cine ridică sabia, de sabie va pieri !*»⁴ Iar voi, maică, să apărați credința și biserica și cu Biblia, s-o știți și s-o cunoașteți și voi mai bine decât ie ! M-au dus o dată și pe mine fetele mele la mănăstire și l-am auzit și io pi popa de-acolo când a zis : «*Diavolul, ca să înșele lumea, se folosește și de Sfânta Scriptură !*»⁵ De-aia, maică, voi tinerii, să puneți și voi mâna și să învățați și voi Sfânta Scriptură.
- C. Drăgoi :** La noi, la biserică, a venit o dată popa și a zis că să nu citim cărți și reviste de-ale lor, de-ale sectarilor !
- Bătrâna :** Ba, io maică, le-aș zice la băieții ăștia tineri să le vadă, să le citească, să le combată și, așa cum noi am luptat împotriva comuniștilor, tot așa să lupte și ei cu ăștia care vor dărâma credința și a bisericilor.
- Tânărul :** (*văzând și el crucea cea mare și inscripția*) Dar, ce faceți aici cu crucea asta mare ?
- C. Drăgoi :** Vrem s-o ridicăm în memoria celor executați de comuniști și să le facem un monument ! Dar, n-avem nici bani suficienți, și nici comuniștii din sat nu ne lasă s-o ridicăm unde vrem și cum am vrea noi.
- (*Tânărul merge și sărută crucea închinându-se și spunând o rugăciune.*)
- Tânărul :** O! Doamne'ajută ! Doamne'ajută să se poată ridica crucea și monumentul ! (*El scoate și el din buzunar o sută de lei și îi dă bătrânei.*) Uite, tanti, și din partea mea, tot ce am la mine !
- Bătrâna :** Mulțumesc, maică mulțumesc. Da, lasă că nu ne lasă Dumnezeu pe noi !
- (*Apare poștașul cu un pachet mare de scrisori.*)
- Poștașul :** Uite-aici, tanti Tuța, câte scrisori ai primit de când ai apărut la televizor !
- Bătrâna :** Vezi, maică, vezi, că m-a văzut lumii la televizor și acum îmi trimite scrisori și vine să mă vadă. Ia vezi, maică, poate oamenii buni cu suflet ne-a trimis bani ca să putem ridica monomentu !

⁴ Matei 26, 52.

⁵ Este vorba de Părintele Cleopa.

(Apare comunistul satului.)

Comunistul : *(țipă în gura mare)* O să-ți dăm, noi, pământ, și-n gură, fă, femeie ! Te-am văzut și eu la televizor și am văzut ce prostii și minciuni spui la lume ! Voi ați fost teroriști ! Ați terorizat satul întreg și din cauza voastră n-am avut noi liniște-n sat !

C. Drăgoi : Țasta-i comunistul satului ! Lăsați-l în plata Domnului și nu-l provocați, nu vă certați cu el.

Comunistul : Și ce-i aici cu crucea asta !? Crucea mamei voastre de criminali !

(Comunistul dă să ia crucea. Cornel Drăgoi și tânărul anonim se opun. Ereticul se duce să-l ajute pe comunist s-o ia de-acolo. Doi de-o parte, doi de cealaltă, trag de cruce. Bătrânii stau pe bancă neputând face nimic. Poștașul asistă. În timp ce unii trag de-o parte, alții de cealaltă, cade cortina și se aude glasul lui Elizabeta Rizea.)

Bătrâna : Doamne ! Doamne ! Trei zile să mai trăiesc, Doamne, dar să știu că s-a limpezit lumea ! Tu, Doamne, care de bună voie te-ai suit pe cruce, vino, Doamne, și ne ajută și de data aceasta !

Cortina a căzut.

SFÂRSIT